Placebo

IÑAKI SEGUROLA

OSO nolabait dabil; ezegitekoren bat egiteko puntuan. Zer duen? Inongo minik ez eta dena gaizkitua: tristura, beltzura, hilgura. Joaten hasia? Ez, ez: bere buruaren jabe da.

Piura errukarria. Ez da esatekoa, baina saioren bat egina omen da bere burua hankaz aurrera eraman beharrez. Ixo, ixo. Lehengusina inteletualak dio objetiboki ez duela ezer eta dena hemengoa dela (lepotik gorakoa); psikoterapia bio-esistentzialak ekarriko omen luke bere onera. Hala bada hala izango da, baina, ez dakit, nerekin beti izan da mutil argia, eta pena hartzen dut denek tontotzat nola daukaten ikusita. Berriro diot: bere buruaren jabe dela oraindik ere.

Osaba *mozkortzio hori ere izan du bisitan*; besteak sendatzeko hobea dago bai, bere burua gobernatzeko baino! Hasi da erretolikan: nork bere burua duela etsairik haundiena eta hortixe datozela ezinegona eta ezinbizia: arimagabeetan ez dela horrelako konturik eta ea noiz ikusi dugun lehoia, eulia, legatza edo arranoa gaixoturik; hutsak lazten eta hutsak pozten duela pertsona eta hargatik dela 'placebo' esaten zaiona medikuntzaren asmazio on bakarra, hau da, gaixoa engainatu eta deusgabeko pilula xuriekin sendatzeko xixtima; nork bere burua engainatu eta ipuintxo batzuk sinetsi gabe ez *dela osasunik eta umorerik eta... eta zela ixilduko gizonik*. Bitartean zer egin dut nik? Belaxkakeria batzuk bota dizkiot gure gaixoari belarri-xulora: maitagarria dela esan diot, beno, hum... maite dudala ere bai, eta igurtzi ttiki batzuk ere egin dizkiot dixumuluan nere aurre eder hauekin.

Beste bat dirudi gaur. Heldu-heldu eginda ekarri nau, noraino eta Ebro-mugaraino. Azafata baten irriparrearekin, zeharo txoratua dabilkit, etengabe kantari: «zu eta ni, biak goxoki, Araban euskaraz».

Sendatu da. Ikasi du bere burua engainatzen.

Hitsa

TXILLARDEGI

HIRE '*manifiestoa*' irakurri diat.

Txantxa bat zela uste nian; eta Buesarena-edo ote zen sinetsita nengoan. Baina, dirudienez, hirea duk.

Ni 'beste ezpaloikoa' naizenez (beharrik!), ez diat argudio luzerik egingo. Zertarako? Galdera batzuk egingo dizkiat.

Eman dezagun izkribu hau: «Ni Errusian zehar gustora ibiltzen naiz eta oso ongi eta oso etxean sentitzen naiz». Nork idatzi du panfleto hori? Estoniar idazle batek, ala KGBak Tallinna bidalitako funtzionari batek? (Estonia, bestalde, ez zegok gaur Errusiaren menpean...).

Beste bat: «Errusiako jendeen gizatasunak *hunkitzen nau». Letoniar idazle abertzale batek*, ala 'rusofonoen' bozeramaleak?

Azkeneko bat: «Israelgo lurraldeen edertasunak liluratzen nau; hango hiri eta herri zaharrak miresten ditut». Nork hala? Rabinen morroi batek, ala palestinarren poeta batek?

Niri ere Soria gustatzen zaidak. Baina Praha bezain hiri hunkigarririk ez diat ezagutzen. Eta naturari dagokionez, ezerk ez nau Norvegiako fjordoek adina inarrosten. Greziako jende xehea baino maitagarriagorik ez diat ezagutzen. Eta, edertasunak aipatzekotan, zoritxarrez bertatik betetsi ez dudan Taj-Mahal bezalakorik ez dagoela uste diat.

Gure Etxahun Iruriren kanta ezaguna lehenengoz entzun genuenean («Agur Xiberua... Parisez besterik zü bezalakorik»...), hau pentsatu *genian geure artean*: «Honek Hexagonoa dik buruan!».

Hik '*piel de toro*' galanta daukak.

Bihotzaren zolan Eustakio, edo Sarrionaindia gutxienez, gordetzen huela uste nian oraindik, inoxo honek.

Oker nengoan: hire idoloa Mario duk.

Beajondaiala!

HEMEROTEKA

● EL CORREO ESPAÑOL

Belloch arriskatzen da

Ministerio horrek, non Luis Roldan Goardia Zibileko zuzendari nagusi ohiak mota guztietako gaiztakeriak egin baitzituen inpunitate mingarrienarekin eta bertako arduradunak burlatu baitzituen era ulertezinean ihes eginez eta Estatuko segurtasuna larri kaltetuz, erantzun politiko erabatekoa eskatzen zuen, zuzendaritza taldean benetako *iraultza* baten itxura hartu behar zuena. Bellochek bere erabakiarekin arrisku handiak hartu ditu bere gain baina, orobat, goraipatzekoak dira erakutsi duen ausardia eta, batez ere, atzoko kargu-kentzeek agerian utzi duten gardentasun eta irizpide berriak izateko asmoa.

EDITORIALA

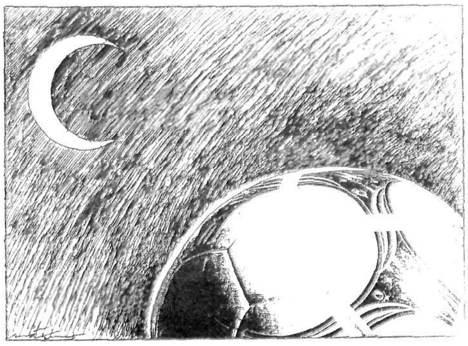

MAXIMO / EL PAIS

● Enbata.

Europan itoak

Hegoaldean baino gutiago izanez, Iparraldean pisu gutiago dugu Franziako zerkoan. Abertzale batzuek Karmelo Landa bozkatzea erabaki dute Euskadi oso baten sinbolo gisa, balio errealik izan gabe. Hain segur, administrazio frantsesak bakarrik jakinen du nun eta zenbat izan diren gisa hortako bozak, eta bere alde baliatuko ditu. Bertze abertzaleak, Herri eta Populu minorizatuen zerrendan zauden, Simeoni Korzikarraren zerrendan, minorizatu herrien dretxoen oihukatzeko. % 3 boz bildu dituzte gisa hortan Ipar Euskal Herrian, bainan Simeoni ez da gehiago Europako deputatu izango.

EDITORIALA

ZUZENDARIARI

Araba Euskaraz eta euskal preso politikoak

Ezagunak ditugu euskal preso politikoek *euskaraz komunikatu, ikasi, informazioa jaso* eta mintzatu ahal izateko etengabe izaten dituzten *oztopo, muga, traba, zailtasun, galera*pen zein errepresio basatiak. Muga hauek *guztiak areagotu egiten dira gure hizkuntza* nazionalaren ezagutzan hasten direnentzat.

Gure hizkuntza nazionala lekurik errepresiboen eta espainolenean ere erabiltzeko ausardia dutenen gutunak, eskola-apunteak eta era guztietako materialak, hilabeteak egon ohi dira Madrilen bahiturik zigor-inspekzio baten zain —kontrol eta zentsura politiko-poliziala itxaroten alegia—.

Bisitaldian euskara erabiltzeagatik jasan behar izaten dituzten oztopo eta santzioak ere ezagunak zaizkigu, irakasleekin euskaraz aritzea debekaturik duten bezalaxe. Euskararekiko duten gorrotoa halakoxea da ezen Bilboko Astarloa presoa Jaengo kartzelako ziegan Seaskako egutegia edukitzeagatik zigortua izan baita.

Hauetxek adibide esanguratsuak baino ez dira preso hauen kolektiboaren kontra diseinaturko kartzela-politika inhumanoa erakusten dutenak. Izan ere preso hauek beren helburuetan amore eman dezaten akosatu, presionatu eta zigortu egiten dira, horretarako beren autoafirmazio, identifikazio eta erresistentzia subjetiboaren adierazle den elementu sinboliko eta oinarrizko, hizkuntza propioa, euskara, etengabeki erasotuz.

Euskal preso politikoen kontra erabiltzen den politika penitentziario honen —edonon eta edonoiz mespretxugarri eta kondenagarriaren— kontaketa, deskribapen eta salatze hutsean gelditzea, proklama antierrepresibo hutsean gelditzea litzateke, defentsiba hutsean alegia.

Horregatik, Araba Euskaraz dela eta, herrialde hortako ikastolen jaiaren izpirituarekin zuzenago lotutako mezua zabaldu nahi genuke: ez dago lekurik —espazio kartzelario errepresibo espainola barne—, gure presoek Euskal Herriko hizkuntza ikasi, erabili eta hedatzeko *duten determinazioa* deuseztatzeko gauza denik.

Era honetara presoek espazio kartzelarioa borroka, subjektibazio eta sorkuntza-gune bi*hurtzen dute, hots, hizkuntzaren bitartez* erresistitzeko eta beren buruak politika naziona*laren subjetu aktibotzat hartzeko toki, ondo*rioz Euskal Herriaren nazio-askapenerako *prozesuan parte hartzen segituz*.

Hortara, Labarkan, Ebro ondoan, non eta *mugan, preso politikoak, meritu propioz* egongo dira bertaratzen garenon buru-biho*tzetan; beren hizkuntzagatik eta beren herria*gatik dena eman eta ematen ari direnak —gu*txi batzuren gogapen oker eta estuak alde ba*tera— protagonista nagusi izango baitira Ara*bako ikastolen jai erreibindikatzailean*.

CECILIO LOPEZ DE LUZURIAGA

(Arabako Senideak Elkartea)

Araba Euskaraz aurten

Politiko guztiek ondorengoan egingo dutena azaltzen duten bitartean hobe litzateke egin dutena aztertzea eta, batez ere, Hezkuntz Sailetik eta Arabako Ordezkaritzatik egiten ari den ahalegina Errioxako ikastolak eta bere burua den Lapuebla de Labarkakoa suntsitzeko, dirua ezeztatuz eta ahal diren traba legal guztiak jarriz.

Batek esaten zidan errealitateak irabaziko zuela eta gaur egun eskualdeko gurasoen borrokaz eta gogoaz eta partido politiko baten laguntzaz, oso hezkuntz proiektu interesgarri burutzen ari da. Ez bakarrik euskararen alde, baita kalitatezko hezkuntzaren alde ere. Une honetan Errioxako neska-mutilek beren etxe ondoko ikastolan prestakuntza on bat lor dezakete eskualdetik atera gabe.

Hezkuntz proiektua gauzatzen den neurrian *Administrazioaren jokua gero eta zikinagoa* da, iaz lortutako konzertazioa aurten kendu *dutelarik eta ikuskariak maizago bidali*. Horren aurrean, nire aldetik, ikastolaren inguruan *zaudeten guztiei: Irakasleei, ikasleei, gurasoei* eta hainbati animoak besterik ezin dizkizuet *eman*.

JOSE MARIA ANDRES NOVALES

(ASSA ikastolako zuzendari ohia)

Gasteiz

Araban ere euskaraz

Aste honetan, Lapuebla de Labarkako Assa ikastolako ikasleen gutuna jaso dugu. Bertan Araba Euskaraz-era joateko gonbidapena luzatzen ziguten. Entzuna genuen Arabako Errioxan euskaraz ia inork ez zuela hitzegiten eta horregatik, beraien gutuna euskaraz idatzia zegoela ikustean, asko poztu gara.

Egia esanda, guri gazteleraz hitzegitea asko kostatzen zaigu baina orain, Lapueblako umeek ere euskaraz badakitela ikusi dugunean, bertan lagunak aurkitzeko aukera izango dugula konturatu gara.

Honengatik, gu geu, gaur Lapueblara joango gara eta euskaraz bizitzea nahi duzuenekin bertan elkartzea nahiko genuke.

Anima zaitezte, eta gaur denok Araba Euskaraz-era!

ZUBI ZAHAR IKASTOLAKO 4. MAILA

Ondarroa (Bizkaia)

GAIA JARRITA

Araba Euskaraz

Ebro ondoan euskaldun denek
dugu gure estropada,
'Non eta mugan' lema harturik
abiatuz Lapueblara.
Zer ikusi ta zer ikasirik
Errioxan ere bada,
gure hizkuntza hartu ezkero
ardo beltzaren gisara,
denborarekin Araban ere
hobetuko da euskara.

ZIGOR ENBEITA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJDk IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkaria: IÑAKI URIA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXELO OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIEN ETXEZAHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Aita Jakitunaren... 16-1. / 20010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Araba: San Antonio, 20-Ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13 esk. (Iruinzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎: 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1 ezkerra / 48003 Bilbo / ☎: 410 40 46/ Faxa: 410 37 15

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Panneceau 14; 17 503 Posta kutxatila. / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 13